

Ekspertgruppen Nordens Språkråd

Referat fra møte 2/16 – København 28. september 2016

Tilstede

Finland	Taaina Juurako-Paavola (forkvinne 2016)
Island	Ragnheiður Helga Þórarinsdóttir (medlem)
Danmark	Jørn Lund (medlem) Hanne Schilling (suppleant)
Åland	Eva Johansson (medlem)
Færøyene	Vár í Ólavsstovu (medlem)
Grønland	Katti Frederiksen (medlem)

Avbud fra

Norge	Doris Amland (medlem) Helene Uri (suppleant)
Sverige	Gunlög Josefsson (medlem) Lars-Olof Delsing (suppleant)

Nordisk Språkkoordinasjon

- Henrik Wilén (generalsekretær Foreningerne Nordens Forbund)
- Maria Eintveit (studentmedhjelper)

Gjester

- Anna Enemark (seniorrådgiver i Nordisk Ministerråds Sekretariat og kommende leder for Nordisk Språkkoordinasjon)
- Bodil Aurstad (seniorrådgiver i Nordisk Ministerråds Sekretariat)

1. Godkjennelse av dagsorden

Dagsorden ble godkjent.

2. Godkjennelse av referat fra møte 1/16 den 8. april 2016

Et utkast av referatet ble sendt ut den 14. april 2016.

Referatet ble godkjent.

3. Meddelelser fra formannen

Formannen for Ekspertgruppen Nordens Språkråd, Taina Juurakko-Paavola, orienterte muntlig.

- En ny reform rulles ut i den finske grunnskolen under navnet «Den nya grundskolan». De nye lærerplanene fokuserer spesielt på digitalisering. Programmet har tre mål: 1) grunnskolen skal være fleksibel og ta utgangspunkt i hver elev, 2) grunnskolen skal ha verdens mest kompetente lærere og 3) grunnskolen skal ha en åpen virksomhetskultur.
- Undervisnings- og kulturdepartementet har utlyst et beløp på 25 millioner euro som kan søkes av høyskoler. Dette skal bidra til at det digitale lærermiljø styrkes og at forutsetningene for å studere hele året forbedres.
- Finlands formannskap i Nordisk Ministerråd arrangerte en samling for unge fra hele Norden i Helsinki. Arrangementet fant sted fra den 26.-28. september. De unge var med til å sette agendaen for de viktigste fremtidsspørsmålene innenfor temaene: ungdommers psykiske helse, tilgang til arbeidsmarkedet og tilgang til kulturlivet.
- En ny undersøkelse, Språkbarometeren 2016, viser at språkklimaet i tospråklige kommuner i Finland blir dårligere. Både svensk- og finskspråklige minoriteter opplever trakassering.

Orientering fra Ekspertgruppens medlemmer.

- I Danmark har man en debatt om fremmedspråk i skolen. Andre språk enn dansk og engelsk mister interesse, og noen språkfag forsvinner helt. I tillegg er Kulturministeriet i gang med å utvikle en Danmarkskanon, hvor befolkningen kan komme med forslag til hva som er danske verdier. De fleste verdier bærer preg av å være nordiske/europeiske, og navnet vil muligvis endres til Verdi-kanon.
- Det er for tiden en spesiell politisk situasjon i Island. Grunnet Panama-lekkasjene er det politiske valg, som skulle ha funnet sted våren 2017, fremskyndet til oktober 2016. Innenfor skolesystemet er det gjort en endring av den videregående skole, som er forkortet fra 4 til 3 år. Det arbeides også med arrangementer til det islandske språks dag, som finner sted den 16. november.
- På Åland venter man en læreplan i emnet «Svensk som andrespråk».
- På Færøyene foregår det nå forhandlinger om å flytte universitetet. Antall søkere og fag øker, og det behøves større plass. I tillegg satses det nå på digitalisering av prøver i folkeskolen.
- I Grønland er det mye diskusjon om man skal nedgradere dansk og prioritere engelsk. Dette skjer i forbindelse med at debatten og ønsket om selvstendighet for tiden er sterk. I tillegg har man også begynt å lære engelsk på et tidligere stadie i skolen.

Formannen orienterte om at Nordisk Språkkordinasjon har fått en ny leder som tiltrer den 1. november. Formannen ga deretter ordet til den kommende leder Anna Enemark, som presenterte seg selv for Ekspertgruppen.

- Anna Enemark er for tiden ansatt som seniorrådgiver i kultuavdelingen i Nordisk Ministerråds Sekretariat. I tillegg har hun tidligere bred erfaring fra kultursektoren, med et spesielt fokus på barn og unge.

4. Orientering fra Nordisk Ministerråds Sekretariat

Seniorrådgiver fra Nordisk Ministerråds Sekretariat (NMRS), Bodil Aurstad, orienterte om den kommende evalueringen av språksamarbeidet og mandatet for Ekspertgruppen 2014-2018. En stor del av evalueringen vil være basert på intervjuer, deriblant vil noen av medlemmene i Ekspertgruppen kontaktes.

Kommende evaluering av språksamarbeidet

Evalueringen skal først og fremst undersøke hvordan koordineringen på språkområdet fungerer samt samspeillet mellom aktørene. Dvs. at det skal undersøkes om de organisatoriske endringene som ble gjort i 2014 har skapt de ønskede endringene eller om det bør foretas nye endringer. Andre spørsmål som vil tas opp er hvordan Nordisk Språkkordinasjons (NOSK) arbeid med kvalitetssikring, innsats mot barn og unge, kontakt med Nordplus og kultursektoren fungerer. Et spesielt fokus rettes også mot hvordan formidlingen av resultater fungerer.

Det vil foreligge en sluttrapport i oktober 2017, som gjør det mulig for evaluatorene å følge et årshjul. Evalueringsrapportens anbefalinger kan dermed benyttes til det videre arbeid i 2018. Foreløpige resultater vil bli presentert for representanter fra de ulike aktørene gjennom et tolkningsseminar, hvor synspunkter fra aktørene vil kunne legges frem. Tolkningsseminaret vil antakelig finne sted i midten av juni 2017.

Når evalueringen er klar vil embedsmannskomiteen for utdanning (EK-U) motta denne, som styregruppe og oppdragsgiver for evalueringen. NMRS foreslår at Språkkordinasjonen arrangerer et evalueringsseminar for relevante aktører i november eller desember 2017. NMRS vil deretter legge resultatene fra evalueringsseminalet og anbefalingene fra evalueringen frem for EK-U i ca. februar 2018 som en del av oppfølgingen av evalueringen. Oppfølgingen av evalueringen og eventuelle justeringer i språksamarbeidet vil deretter ferdigbehandles i EK-U i enten juni eller september i 2018.

Mandat for Ekspertgruppen Nordens Språkråd

EK-U har utformet et nytt mandat for Ekspertgruppen Nordens Språkråd, fra 2017 kalt Ekspertgruppen for det nordiske språksamarbeidet. Bakgrunnen for mandatet er basert på uttalelser fra Ekspertgruppen, de sentrale aktørene og sluttrapporten til den tverrsektorielle ad-hoc gruppen på språkområdet.

Det nye mandatet gjelder for 2017 og 2018. Det nye mandatet presiserer at Ekspertgruppen ikke er styregruppe for Nordisk Språkkoordinasjon, men skal bidra til den strategiske utviklingen av språksamarbeidet som skjer i regi av NOSk og aktørene – både når det gjelder prioriteringen av barn og unges språkforståelse, og hvordan nordiske innsatser henger sammen med nasjonale innsatser i oppfølgingen av Språkdeklarasjonen. Det er også presisert at Ekspertgruppen skal *bidra* til å kvalitetssikre arbeidet til de sentrale aktørene, men at dette ikke er deres ansvar. Dette skal skje gjennom dialog mellom Språkkoordinasjonen og aktørene. Den endelige godkjenning av aktiviteter og planer skal skje i EK-U. Formidling og profilering av gode resultater blir fremhevet som en av Ekspertgruppens viktigste oppgaver.

Ekspertgruppen skal fremover være den sentrale ekspertgruppen på språkspørsmål. Budsjettet er satt til 200.000 DKK til Ekspertgruppen Nordens Språkråd og 200.000 DKK til Nordisk Språkkoordinasjons strategiske profileringsinnsatser utenfor NOSKs løpende virksomhet. Disse insatsene skal planlegges i dialog mellom Språkkoordinasjonen og Ekspertgruppen.

Den fremtidige Ekspertgruppen skal bestå av 10 medlemmer og 3 felles suppleanter, med større inndragelse av sistnevnte. Hovedgrunnlaget for gruppens sammensetning vil være deres faglige kompetanse, hvor språk vil være en del av denne kompetanse. Det skal også tas hensyn til kjønn og alder. Landene samt Færøyene, Grønland og Åland nominerer 3 kandidater hver. Finland kan velge å nominere både finlandssvensk- og finskspråklige. Norge, Sverige eller Finland kan sammen eller hver for seg nominere samisktalende personer. EK-U vil til slutt ta stilling til de nominerte, og sammensetter deretter den endelige gruppen.

5. Orientering fra Nordisk Språkkoordinasjon

Generalsekretær for Foreningerne Nordens Forbund, Henrik Wilén, orienterte muntlig.

- Nordisk Språkkoordinasjon har som nevnt fått en ny leder, Anna Enemark.
- Det arbeides videre med undersøkelsen om nabospråksforståelse «Man skal bare kaste sig ud i det» hvis det er interesse for det samt den nordiske språk- og kulturfestivalen Kolon. Festivalen finner sted i september. Begge disse tiltak ble presentert på språkmøtet i Vasa i september.

Språkkoordinasjonens kommende leder, Anna Enemark, orienterte om arbeidet med den kommende aktivitetsplanen for 2017.

- EK-U ønsker en kortere aktivitetsplan som i større grad lener seg opp av de politiske mål og forventede effekter og som er mindre beskrivende med tanke på aktiviteter.
- Det ønskes at Ekspertgruppen leser igjennom og kommer med eventuelle kommentarer og forslag til aktivitetsplanen.
- Fristen for et ferdig forslag til aktivitetsplan er november 2016, og EK-U skal deretter ta en endelig beslutning om godkjenning i desember.

Ekspertgruppen stiller seg til rådighet for å komme med synspunkter på den kommende aktivitetsplanen. Gruppen etterlyste også en statusrapport for igangværende og ferdige prosjekter.

6. Kolon – nordisk språk- og kulturfestival

Henrik Wilén orienterte om den kommende nordiske språk- og kulturfestivalen som arrangeres av Nordisk Språkkoordinasjon.

- Språkkoordinasjonen er i tett samarbeid med Århus kulturby, og har inngått avtaler om bruk av kulturhus. I tillegg er det sendt ut «call for ideas» til aktører i hele Skandinavia. 1. november er foreløpig satt som deadline for innspill fra feltet.

7. Eventuelt

Ekspertgruppen ble enige om at hver enkelt medlem kommenterer aktivitetsplanen for 2017, uten at man har et konkret møte. Skulle det være behov for et møte etter at aktivitetsplanen er presentert, kan dette foregå virtuelt. En dato for det eventuelle møtet ble satt til 9. november kl. 13 dansk tid.

Henrik Wilén orienterte til slutt om at Ministerrådet gjerne ser at Ekspertgruppen utdyper hvorvidt de mener at pilotundersøkelsen om nabo-språksforståelse «Man skal bare kaste sig ud i det» skal følges opp med en større undersøkelse. Ekspertgruppen vil sende et skriv om dette til Ministerrådetssekretariatet.